

vati naglici, s katero se je ilustrator vrgel na delo, da se ilustracije tu in tam vsebinsko oddaljujejo od teksta, namestu da bi ga vsebinsko poglobile, kar ovira tudi marsikatero izmed slik, ki je v ostalem zelo posrečena in živa. [N. pr. milijonar s svojim blagim mladeniškim obrazom in stasom (11, 19); dimnikarjeva hčerka brez plašča, ki igra v tej sceni odločilno vlogo (29); dimnikar, ki niti po opremi niti po obrazu ni v skladu s svojim poklicem in Wolkerjevim opisom (33); starček, ki mu pismonoša čita sinovo pismo, ni nikak razkoračen orjak, kot bi človek sklepal iz slike (61), marveč ima „slabotno telesce“ in „zdelane noge“, radi česar ves dan poseda; pismonoša je šel „razoglav“ na morišče (drugače ilustracija, str. 74); „na platnu so bile naslikane opice, papige, jahačice, šaljivci in kače“ (drugače ilustracija, str. 87); Jonyja je sprejel in *pregibal* (prim. gori!) cirkuški vodja, ne pa klovn, ki je bil njegov prijatelj (89, 91); „kakor izbruh granate se je dvignilo pestro dno arene“ itd. (106). Statika gledalcev, ki je pri pesnikovem nastopu zelo posrečena (51), tu pač nikakor ni na mestu (105).]

Marja Boršnik.

## PREGLEDI

### GLASBA

Koncertni pregled. — Sredi decembra je nastopila v Ljubljani „Slovaška filharmonija“ iz Bratislave pod vodstvom Zdenka Folprechta. Na sporedu se je kot prva točka igrala simfonična pesnitev „Usoda in ideal“, skladba slovaškega komponista Jana Belle, ki pa je komponirana preveč kaotično in nejasno. Nekoliko boljši je „Scherzo capriccioso“ Slovaka Marsika Emana. Sledila je „Vltava“ Smetane, ki je bila odigrana tako, kakor se navadno igra. Višek koncerta pa je tvorila Dvořakova simfonija „Iz novega sveta“. Dirigentovo osebno pojmovanje te simfonije je dalo interpretaciji močan sunek spontanosti, ki se je zlasti dinamično stopnjevala v pravo doživetje. Koncert je bil vreden poseta.

V proslavo 40letnega obstoja svojega „Pevskega zbora“ je priredila (4. I. 1932) „Glasbena Matica“ koncert, ki je imel namen, pokazati razvojno črto pevskega zbora. Razume se, da je ta črta obenem nekako razvojno zrcalo narodne in umetne pesmi, pogledano s strani občana. Spored je bil kronološko sestavljen iz skladb Gallusa (Petelina), Avgusta Lebana, Nedveda, Foersterja, Benjamina Ipavca, Jenka,

Emila Adamiča, Premrla, Sattnerja, Pavčiča, Kreka, Lajovca, Osterca in Kogoja. V celoti so bile zastopane: narodne pesmi, ženski zbori s klavirjem, moški in mešani zbori.

Iz narodnega zaklada so se pele štiri pesmi prirediteljev: Hubada, Deva, Marolta in Kogoja, od katerih sta po melodiji in prireditvi najbolj zanimali „Stoji mi polje“ (Kogoj) in „Pojdem v rute“ (Marolt).

Od ženskih zborov s spremljevanjem klavirja so bile najbolj zanimive Pavčičeve „Žabe“, le da tako obširno ponavljanje začetka kompozicijo nekoliko kvari. S primernim uspehom so zapeli še dve Premrlovi in tri Sattnerjeve v poljudnem slogu pisane pesmi. Moški zbori so bili zastopani z Benjaminom Ipavcem, Jenkom in Adamičem. Ti trije zbori („Kajne, da čuden sem, dekle“, „Vabilo“ in „Scherzando“) so solidno delani, vendar pa ne spadajo med najkarakterističnejše primere tovrstne literature.

Po množini in kvaliteti so bili najmočnejše zastopani mešani zbori. Večjo pozornost so zbujali Gallus s šestroglasnim zborom „Nolli laudari“ in osmeroglasno „Ave Marijo“, dvema plemenitima sklad-

bama, kakršnih za Gallusom ni bilo napisanih mnogo, Osterc z muzikalno interesantnim „Očenašem“, ki bi morda bil vsebinsko še boljši, če bi se besedilo manj ponavljalo, ter Kogoj z „Barčico“, pri kateri je vsebinska stran z muzikalno nekako izenačena. Že davno so se pri nas uveljavile pesmi najkarakterističnejšega komponista novoakordiške dobe Antona Lajovca, ki je bil zastopan z dobro znanimi zboroma „Pomladni spev“ ter „Zeleni Jurij“. Iz novoakordiške dobe so peli še skladbo „Kakor bela golobica“, ki jo je zložil urednik „Novih Akordov“ Gojmir Krek. Napravila je nekam medel vtis. Emil Adamič je poleg že omenjenega „Scherzanda“ prispeval še dva peteroglasna mešana zbora, v katerih izraža z modernimi sredstvi svoje muzikalne misli, ki pa ne učinkujejo neposredno. Iz čitalniške dobe sta se pela A. Lebana „Zadnji večer“ in Nedvedov zbor „Nazaj v planinski raj“, iz cecilijanske dobe Foersterjeva „Ljubica“, oba dobra zbora.

Petje zbora je bilo presenetljivo dobro. Posebno je treba pohvaliti čisto intonacijo, primerno interpretacijo in podčrtati okolnost, da je zbor težje zборе pel najboljše. Po tej poti bo mogoče priti zboru do potrebam časa ustrezajočega razmaha, do katerega naj bo prvi korak ta koncert. Dirigent Mirko Polič.

Del sporeda, ki se je pel pri tem koncertu, so ponovili na dobrodelni akademiji, ki sta jo priredila mestno načelstvo in „Rdeči križ“. Orkester je na tej prireditvi zaigral nekaj Osterčevih manjših skladb in Lajovčev „Capriccio“. Prve so vsaka zase morda prekratke, „Capriccio“ pa je v tej izvedbi učinkoval prav efektno. Poleg tega so zaigrali overturo k operi „Freischütz“. Dirigiral je dr. Švara. Gospa Gjungjenac je zapela par Štritofovih narodnih pesmi, ki jih je Štritof sam spremljal. Pela se je še arija iz opere „Gorenjski slavček“ in Sattnerjeva kantata „V kriпти sv. Cecilije“. Solo je pel g. Gostič. Prireditve je bila reden koncert. A capela

zборе so oddajali po radiju na veliko, kar je čisto prav.

5. februarja 1932. je v Ljubljani koncertiral znani vijolinist Vaša Příklad. Na sporedu so bili Brahms, Čajkovskij, Bach ter Mendelson, Richard Strauss in Bizet v prireditvah.

Brahmsova sonata v d-molu je znana kot posebno dobra in učinkovita kompozicija z zanimivim tretjim stavkom, v katerem zavladata tu pa tam nad drugo godbo markanten plesni ritem, ki v njej zopet izgine. Kompozicijo je podal Příklad izčrpno, imenovani stavek naravnost sijajno.

Prav tako je vijolinist izvajal Čajkovskega duhoviti koncert op. 35, ki se odlikuje zlasti po obeh hitrih, virtuoznih, s coprnijami natrpanih stavkih. Tu se je razvnel tudi spremljevalec Kris, ki je bil pri Brahmsu še nekoliko indiferenten. Bachov Adagio in Fugo iz sonate v d-molu je igral Příklad sam z vsem potrebnim znanjem, vendar ne tako prepričevalno, kakor prej omenjene skladbe. Prireditve so bile mišljene „za publiko“ in so kot taki odveč, ker publika na vse zadnje ni tako neumna. Izmed vseh treh je ugajal amputirani valček iz Richarda Straussa opere „Kavalir z rožo“ še najbolj. Fantazija iz „Carmen“ je bila na tem sporedu pač odveč.

Konservatorij je (25. I.) priredil drugo javno produkcijo svojih gojencev. Najboljše, kar je nudila ta prireditve je bilo igranje Fr. Ornikove, ki je izvajala Largo in Allegro iz Vivaldijevega vijolinskega koncerta v g-duru. Njeno igro odlikujeta v precejšnji meri muzikalno podajanje in lep ton. Večino sporeda so tvorile skladbe domačih skladateljev: Premrla (dva stavka iz godalnega kvarteta in po Musorgskem posneta pesem („Bil kralj nekoč je...“), Trunka (dve pesmi), Lajovca („Oj, da deklič“), Pavčiča (znana „Uspavanka“) in Gotovca (arija iz opere „Morana“). Müller in Lipovšek sta dirigirala vsak eno Mozartovih simfonij. Petje poprečno dobro. *Marij Kogoj.*